

Valtioneuvoston kirjelmä Eduskunnalle Euroopan yhteisön ja kolmansien maiden välistä lentoliikennettä koskevien kilpailusääntöjen muuttamiseksi (EY:n kilpailusäännöt koskien lentoliikennettä yhteisön ja kolmansien maiden välillä)

Perustuslain 96 §:n 2 momentin mukaisesti lähetetään Eduskunnalle Euroopan yhteisöjen komission 24 päivänä helmikuuta 2003 antama ehdotus asetuksen (ETY) N:o 3975/87 kumoamisesta ja asetuksen (ETY) N:o

3976/87 ja asetuksen (EY) N:o 1/2003 muuttamisesta yhteisön ja kolmansien maiden välisen lentoliikenteen osalta sekä ehdotuksesta laadittu muistio

Helsingissä 3 päivänä heinäkuuta 2003

Kauppa- ja teollisuusministeri *Mauri Pekkarinen*

Ylitarkastaja Johanna Rihto-Kekkonen

EHDOTUS NEUVOSTON ASETUKSEN (ETY) N:O 3975/87 KUMOAMISESTA JA ASETUKSEN (ETY) N:O 3976/87 JA ASETUKSEN (EY) N:O 1/2003 MUUTTAMISESTA YHTEISÖN JA KOLMANSIEN MAIDEN VÄLISEN LENTOLIIKENTEEN OSALTA

1. Yleistä

Komissio antoi 24.2.2003 ehdotuksen neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3975/87 kumoamisesta ja asetuksen (ETY) N:o 3976/87 ja asetuksen (EY) N:o 1/2003 muuttamisesta yhteisön ja kolmansien maiden välisen lentoliikenteen osalta (KOM (2003) 91 final). Ehdotuksen tavoitteena on laajentaa EY:n kilpailusääntöjen soveltamisalaa niin, että EY:n kilpailusääntöjä voitaisiin soveltaa samassa laajuudessa sekä yhteisön jäsenmaiden väliseen että yhteisön jäsenmaiden ja kolmansien maiden väliseen lentoliikenteeseen.

Nykyään EY:n kilpailuoikeutta koskevia menettelysääntöjä voidaan soveltaa vain yhteisön sisäiseen lentoliikenteeseen. Tämän takia yhteisön ja kolmansien maiden välisessä lentoliikenteessä komissiolla on vain rajoitetut valtuudet valvoa kilpailusääntöjen soveltamista. Tällainen rajoitettu toimivalta on kilpailuoikeuden osalta hyvin poikkeuksellista, sillä lähes kaikilla muilla talouden aloilla EY:n kilpailusääntöjä voidaan soveltaa täysimääräisesti, kun markkinoilla havaitaan kilpailuvastaisten sopimusten tai väärinkäytösten vaikutuksia.

Ehdotuksen taustalla on viimeaikainen lehditys lentoliikenteen alalla. Kansainvälisistä ilmailualan liittoutumista on tullut yhä merkittävämpiä ja niillä on suuri vaikutus kilpailuun. Tällaisiin kansainvälisiin yhteistyösovimuksiin sisältyy usein läheistä yhteistyötä esimerkiksi aikataulujen, tariffien ja kantaasiakasohjelmien osalta, ja sen vuoksi ne periaatteessa kuuluvat EY:n kilpailusääntöjen soveltamisalaan.

Lisäksi uusi EY:n kilpailusääntöjä koskeva

täytäntöönpanoasetus tulee voimaan 1. toukokuuta 2004 ja siihen on jo sisällytetty menettelysäännöt koskien EY:n kilpailusääntöjen soveltamista yhteisön sisäiseen lentoliikenteeseen. Jos asetuksen soveltamisalaa laajennettaisiin koskemaan myös jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden välistä lentoliikennettä, kaikkien lentoliikenteeseen sovellettaisiin samoja kilpailusääntöjä.

2. Ehdotuksen pääasiallinen sisältö

Asetusehdotuksen mukaan komissio saisi valtuudet yhteisön kilpailusääntöjen täytäntöönpanoon ja ryhmäpoikkeusten antamiseen yhteisön ja kolmansien maiden lentoliikenteessä. Tämä edellyttäisi neuvoston asetuksen N:o 3975/87 kumoamista sekä neuvoston asetusten N:o 1/2003 ja N:o 3976/87 muuttamista.

Toukokuun ensimmäisenä päivänä 2004 voimaan tuleva EY:n kilpailusääntöjen täytäntöönpanoa koskeva neuvoston asetus N:o 1/2003 korvaa neuvoston asetukseen N:o 3975/87 sisältyvät menettelysäännöt EY:n kilpailuoikeuden soveltamisesta yhteisön sisäiseen lentoliikenteeseen. Komissio ehdottaa, että myös neuvoston asetuksen N:o 3975/87 aineelliset säännökset kumottaisiin ja asetukseen N:o 1/2003 soveltamisala laajennettaisiin koskemaan myös yhteisön jäsenmaiden ja kolmansien maiden välistä lentoliikennettä. Käytännössä tämä tarkoittaisi, että EY:n kilpailusäännöt soveltaisivat jatkossa yhteisön ja kolmansien maiden lentoliikenteeseen samalla tavoin kuin yhteisön sisäiseen lentoliikenteeseen.

Neuvoston asetus N:o 3976/87 sisältää säännökset EY:n kilpailusääntöjen soveltamisesta yhteisön jäsenmaiden väliseen lentoliikenteeseen. Asetus sisältää komission valtuuden antaa yhteisön sisäistä lentoliikennettä koskevia ryhmäpoikkeusasetuksia. Ehdotuksen mukaan komissio saisi valtuudet antaa myös yhteisön ja kolmansien maiden välistä lentoliikennettä koskevia ryhmäpoikkeusasetuksia. Tämä edellyttäisi neuvoston asetuksen N:o 3976/87 soveltamisalan muuttamista siten, että se kattaisi myös yhteisön ja kolmansien maiden välisen lentoliikenteen.

3. Taloudelliset vaikutukset

Ehdotuksella ei ole valtiontaloudellisia vaikutuksia. Komissio saisi valtuudet puuttua nykyistä laajemmin lentoyhtiöiden väliseen kaupalliseen yhteistyöhön, minkä voidaan arvioida edistävän kilpailua.

4. Vaikutukset Suomen lainsäädäntöön

Ehdotuksella ei ole vaikutuksia Suomen lainsäädäntöön.

5. Uudistuksen aikataulu

Komissio on antanut asetusehdotuksen 24.2.2003 ja sitä on käsitelty kerran neuvoston kilpailutyöryhmässä 29.4.2003. Tavoitteena on, että asetus tulisi voimaan 1 toukokuuta 2004.

6. Valtioneuvoston kanta

Suomi suhtautuu komission ehdotuksen tavoitteisiin periaatteessa myönteisesti. Kilpailuoikeuden kannalta arvioituna on perusteltua, että EY:n kilpailusäännöt toimivat tehokkaasti ja että niitä sovelletaan yhdenmukaisin periaattein mahdollisimman monella sektorilla. Yhteisön jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden välisessä lentoliikenteessä tulisi soveltaa EY:n kilpailusääntöjä ja niiden täytäntöönpanosääntöjä mahdollisimman samalla tavoin kuin yhteisön sisäisillä reiteillä.

Liikenne-, viestintä- ja energianeuvostossa 5.6.2003 päästiin ratkaisuun lentoliikennealan kolmasmaasuhteita koskevassa asiassa. Ratkaisun mukaan komissio sai valtuudet neuvotella Yhdysvaltojen kanssa laajasta lentoliikennesopimuksesta. Lisäksi komissio valtuutettiin neuvottelemaan kaikkien kolmansien maiden kanssa sellaisista lentoliikennesopimuksiin liittyvistä asioista, jotka yhteisön oikeuden mukaan kuuluvat yhteisön toimivaltaan. Samalla vahvistettiin yhteisön jäsenvaltioiden oikeus neuvotella, solmia ja ylläpitää kahdenvälisiä lentoliikennesopimuksia kolmansien maiden kanssa siihen asti, kunnes yhteisön sopimusjärjestelyt korvaavat kahdenväliset sopimusjärjestelyt. Lentoliikennesopimukseen sisältyy määräyksiä, joilla on yhtymäkohtia komission ehdotukseen. Nämä yhtymäkohdat tulee tarkistaa ennen ehdotuksen hyväksymistä.